

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dormi Secvre: Vel Cynosvra Professorvm Ac Stvdiosorvm Eloqventiæ,

in qua Centvm Et Viginti Themata Oratoria. Non Solvm Stvdiosis, Sed &
Professoribus eloquentiæ, ac pietatis veræ amantibus utilissima &
pernecessaria explicantur ; Cum Indice rerum atq[ue] verborum locupleti

Tympe, Matthäus

Coloniæ Agrippinæ, 1650

LVI. Parænesis ad Obedientiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38994

ponant, eò submissius absq; omni dolo ac fūco ex corde se gerant, quò ad majorem honorem erecti sunt: non solum sermone actioneq; externa se deprimant, sed revera in animo humiliter de se suisque meritis sentire, & virtutes suas, quò melius eas conservent, occultare discant.

LVI. PARÆNESIS AD OBEDIENTIAM.

EXORDIUM ducetur à *regia* & egregio dicto Pauli *Æmily*, qui apud Plutarchum ad Persem Regem Macedonum jam captivum, *Virtus*, inquit, *magnam conciliat vel apud hostes reverentiam afflictis:* Hoc *Primo inductione aliquot exemplorum singularium confirmabitur*. Sic enim Brutum ferunt virtutis causa vulgo charum, amicis dilectum fuisse, admirationi optimo cuique, odio venisse ne hostibus quidem. Cum Scipio Africanus in exilium voluntarium cessisset, prædones quidam eum salutatum venerunt, ut tantum virum intuerentur, dextramq; illius fide & victoriis præstantem contingerent. Tiberius Gracchus, cum Censor Romæ fuisset, & bis Consul, duosque triumphos reportasset, dignitatem tamen quæsit ex virtute majorem. Agesilaus interrogatus, quomodo quis maximè probaretur apud homines, respondit, si dicat oprimè, & faciat honestissimè. *Deinde à genere ad speciem descendendo*, etsi tanta vis sit omnium virtutum, ut non solum probos, sed improbos etiam ad se amandum alliciant; tamen cum primis eam in obedientia virtutum matre elucere docebitur, propterea quòd (ut ait Greg. in Moral.) sola obedientia virtus sit, quæ cæteras virtutes menti inserit, inserasq; custodit.

PROPOSITIO. Tibi igitur certum ac deliberatum esse ad hanc virtutem tam salutarem, tam necessariam omnes excitare & inflammare.

CONFIRMATIONIS I. ARGUMENTUM,
à causa efficiente, seu auctore, quòd huius virtutis
 auctor Deus sit, & divinus in homine Spiritus.
 Hinc enim homini suam largitur gratiam, ut bene
 agere possit, quam homo deinde exercere debet,
 ut aliquando cum fœnore reddere queat, & ex-
 audire exoptatissimam illam vocem Dei sui:
Euge serve bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis,
supra multa te constituam, intra in gaudium Domini
tui. Cùm ergo homo tantum in hac virtute ex-
 exercenda habeat adiutorem, non debet suam
 gratulam cunq; opellam negare, sed libentissimè
 ducem suum & adiutorem sequi, ne accepta gra-
 tia rursus ei auferatur, & detur urenti, quemad-
 modum futurum ipsa veritas testatur. Hinc
 est, quòd hac virtute præditos in primis legamus,

2. Pet. 21.

Gen. 22.

Iosephi 1.

Antiq.

Iud. c. 14.

Matth. 26.

Marc. 14.

Luc. 22.

Ioan. 4. 5. 14

Philip. 2.

1. Reg. 15. v.

22.

qui singulari Dei gratia donati fuerunt. Non
 (quem Ecclesiasticus cap. 44. perfectum & ju-
 stum inventum esse asserit) promptè obedit
 Deo in omnibus, quæ ei instante universa eluvio-
 ne terrarum faciendæ præcepit. Genes. 7. *Abra-*
ham gravia Dei præcepta diversa, abscissa omni
 mora, implere paratus fuit, suavissimam patriam
 dereliquit, & ad filii immolationem, (quem admi-
 rabili amore prosequatur) tanquam ad exquisi-
 tarum epularum convivium invitatus propera-
 vit. *Christus* huic uni curæ incubuit, hoc tan-
 quam jucundissimo cibo animum ab immensis la-
 boribus recreavit, hoc unum negotium suscepit,
 ut Patri obediret, & opus compleret, ad quod ef-
 ficiendum missus erat. Vnde B. Bern. *Memento*
fratres Christi, qui ne perderet obedientiam, voluit per-
dere vitam, Apostoli continuò relictis, & c. Matth. 4.
 Marc. 1. Luc. 5.

II. *ab adjuncta dignitate & præstantia Obedientie,*
 quam ostendunt verba Samuelis Prophetæ ad Re-
 gem Saul. *Melior est obedientia quàm victima, &c.*
 Quæ

Quæ verba expendens S. Greg. *Obedientia*, inquit, *victimis jure praponitur, quia per victimas aliena caro, per obedientiam verò voluntas propria mactatur. Tanto igitur quisque Deum citius placat, quanto ante ejus oculos repressa arbitrij sui superbia, gladio præcepti se immolat, &c.* Quia ergo victimis & sacrificiis excellit, & cum aliæ virtutes morales propter Deum aliqua alia solùm bona contemnant: ipsa verò propter Deum propriam contemnat voluntatem, admodum eam nobilem & præstantem esse oportet.

III. à necessitate, quam ubique Divina Scriptura inculcat.

PRIMÒ, Cùm docet Deo esse obediendum. *Et* usque leges observandas. a.

SECUNDÒ, Cùm docet obediendum superioribus hominibus. b.

TERTIÒ, Cùm inobedientibus comminatur gravem pœnam. c.

IV. *Ab effectis, seu commodis.* Nam maximum eius esse fructum facile colligitur ex verbis Pauli ad Heb. 13. v. 17. *Obedite Præpositis, &c.* Si enim non expedit nobis, ut Præpositi gementes nobis imparent, quando ægrè obedimus; è contrario certè expedit maximè, ut promptè pareamus.

PRIMO, est mater custosque virtutum, (ut eam appellat August.) quia inobedientia fuit parens omnium vitiorum Hinc B. Greg. *Obedientia virtutes ceteras menti inserit, insertasq; custodit.*

SECUNDÒ, valet ad vincendum seipsum, omnesque cupiditates, nec non dæmonum machinationes. Hinc Salomon: *Vir obediens loquetur victorias;* & Greg. *Victima sunt obsequia obedientium: quia cum hominibus pro Deo subicimur, si superbos spiritus superamus. Ceteris quidem virtutibus dæmones impugnamus, per obedientiam vincimus. Victores ergo sunt qui obediunt: quia cum voluntatem suam aliis*

(a) I Reg. 5.

Ier. 35. v. 3.

Act. 5. v. 29

(b) Deu. 17.

v. 10. Matt.

23. v. 3. Heb.

3. v. 17.

1. Pe. 2. v. 13

(c) Isa. 1. v

20. Deu. 17.

v. 2. c. 21.

v. 18.

2. Th. 3. v. 2.

Lib. 35 Mor

c. 12. Prov.

21. v. 28.

Lib. 4. Reg.

c. 4.

perfectè subjiciunt, ipsi lapsis per inobedientiam Angelis dominantur.

TERTIÒ, Facit nos gratos Deo (Gen. 22. v. 16.) ait Deus ad obedientem Abraham: *Quia, &c.* & exaudiri orationes nostras apud Deum. Hinc Greg. *Si obedientes fuerimus Præpositis nostris, obediet Deus orationibus nostris.* & Aug. *Citius exauditur una oratio obedientis, quam decem millia contemptoris.* Joan. 3. *Si cor, &c.* Heb. *Exauditus, &c.*

QUARTÒ, Obedienti obediunt & Creator & creaturæ. Jos. 19. Sol, imò & ipse Deus Josue obediit, Exod. 14. mare Moyfi.

*Lib. de opere
Monach.*

*Vide Thea-
trum Vindi-
cæ Divinae.
Num. 16.*

*Protasis
comparatio-
nis inductio-
ne proluxa
expolies.*

His oppones effecta inobedientia. Certè nunquam impunè evaserunt, qui extiterunt contra magistratum rebelles. Cùm Dathan, Abiron, & Core adversus Moysem turbas excitarent, non vulgari Deo inobedientiam illorum ultus est supplicio; sed hiatu terræ sic absorberi fecit, ut nullum extaret omnium illorum vestigium. Inobediens filius Davidis Absalon ut perierit, dum adversa parentis signa temerarius inferret, videre est, 1. Reg. 24. Quid Adamum & Evam ex illa sacrorum horro- rum amœnitate exturbavit? Inobedientia, seu quod dicto audientes non fuissent.

V. ARGUMENTUM à comparatis. Si videamus æter- no divinæ mentis imperio cælum, terram, maria, univei samq; mundi fabricam regi, nec eam legem transgredi, quã à principio ipsi naturæ totius Re- ctor imposuit; multo certè magis nos, quorũ gra- tia hæc omnia, quæ cernim⁹, effecta sunt, illi obe- dire debemus; vel quia soli in omni mundo, quæ intuemur oculis, numẽ illius, quoad fas est, men- te concipimus; vel quia divinis ab illo munerib⁹ ornati & instructi sumus; vel quia voti compotes esse non possumus nisi nos totos ad dictum illius imperium adjunxerimus; vel postremò quòd ad ejus obedienciam fœdere sanctissimo astricti & al- ligati sumus.

Apes

Apes obediunt Regi suo, grues duci suo, oves pastori, mare influentiæ lunæ, globi cœlestes primo mobili, omnia deniq; inferiora superioribus parent; & solus homo superbus obedire recusat; Ambrosius in Hexa. *Non mediocris pudor est imperio Dei insensibilia elementa parere, & homines non obedire.*

Vide Hier. epist. 4. Nota quomodo natura & ratio doceat esse parendū.

Iterum à comparatis. Romani non eos milites probabant, qui sine gravi causa in pericula furenter irruerant; sed qui locum sibi assignatum constanti animo retinebant Neq; eos, qui laudis inanis studio ordinem turbabant; sed qui, ne quidquam contra jussum Imperatoris efficerent, manus, cum signum receptui dabatur, ab hoste etiam percusso & abjecto continebant. Qui igitur Imperatoris injussu dimicabant, temeritatem illam extremo supplicio luebant, usque adeò ut Manlius Torquatus, vir fortiss. & Imperator optimus, militaris disciplinæ sancientiæ gratia, filium, singulari virtute præditum, securi feriri jussit, quia parentis injussu hostem, à quo fuerat ad pugnandum provocatus, occiderat. Is igitur illis optimus miles habebatur, qui optimè parere didicerat. Obediundo assequeretur, ut aliis imperaret. Itaq; ordinatim alias atq; alias præfecturas obtinebat, quib⁹ indigni prorsus habebantur, qui præfectorū imperium non eadem alacritate conficiebant. Sic autem multi ad summum tandem imperiū, quamvis essent infimo loco nati, perveniebant.

Spartanorum pueri, etsi ad aram Dianæ sic verberibus acciperentur, ut multas è visceribus sanguis exiret, nonnunquam etiam ad necem, tamen eorum non modò nemo exclamavit unquam, sed ne ingemuit quidem. *Cic. Tuscul. 2.*

Apodosis comparat. Si Ethnici obedientiam colerunt diligentissimè, multò magis nos qui Christiani & sumus, & esse volum⁹, eam colere debemus,

à pronuntiatis divinis, ad Roman. 13. ad Ephes. 6. ad Col. 3. ad Heb. 13.

Quintil. l. 2. Orat. Instit. e. 10. Vi cera igne calefacta facile flectitur, sic igne divini amoris, qui sunt incensi, facile obediunt. Vide Arist. 8. Pol. 6. 15. 6. 7. **EPILOGUS** repetet præcipua argumenta, cum exhortatione ad obediendum Deo & hominibus: Parentibus, quorum ope in hanc lucem editi & labore liberaliter sumus educati: Præceptoribus, quos Ethnicus scriptor à discipulis non minoris quàm ipsa studia faciendos esse ait gravissimè; ego Christianos, fidos, verosque præceptores, qui vitam ac mores non minus quàm ingenium excollunt, Angelorum instar habendos affirmo constantissimè: Omnibus deniq; , qui dignitate ac potestate quadam, sive in Politicis, sive in Ecclesiasticis Magistratibus gerendis præcellunt.

LVII. ENCOMIUM MUSICÆ.

EXORDIUM, à causa, qua ad Musicam artem commendandam inductus es: Si ipsa pro se apud vos Musica loqui vellet, Auditores, vosque ejus præclaram aut potius divinam vocem humanis auribus audire possetis, non vererer, ut quemadmodum eius aliquando alumnus feras etiã atq; agrestes bestias ipsius beneficio traxit & nemora; ita etiam ipsa non vos solum, qui, omni humanitate exculti estis atque expoliti, sed quoscunque alios, quamvis immanes & barbaros, ad se audiendum allucere posset, ut nemo esset ex omnibus, tum qui non erigeret aures, animumque attenderet; tum cui non summam illa admirationem cum pari assensione conjunctam commoveret. Sed quoniam aspectabilis illius species, sive quorundam insensa sceleri, qui eius integritatē ac sanctitatē ab honesta detorquētes oblectatione animi, in depravatos quosdam usus impuramq; consuetudinē convertunt, sive propriū illum suum & sibi convenientē adepti locum, ad cœleste domiciliū evolavit, nec desunt tamen præcipiti homines audacia, qui in
procrea-